

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—,
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Predvolitveno postopanje.

Obvestili smo že čitatelje o volilni sposobnosti za volitve občinskih odborov. Da bodo naši čitatelji tudi poučeni o drugih bistvenih določilih volilnega zakona za občine, jih bomo v naslednjem objavili.

Razpis volitev, volilni odbor.

Redne volitve za občinske odbornike odredi ban po pooblastilu ministra za notranje posle. V poslednjih petih dneh pred rednimi volitvami nesme nobeno oblastvo pozivati volilcev kakorkoli skupaj, n. pr. na skupno delo ali kuluk ali v vojaške namene ali na vežbe, razen ob nujni potrebi; prav tako nesme pozivati niti poedinih volilcev, razven ob nujni potrebi ali ob izsledovanju zločinov ali prestopkov kakršnekoli vrste. Glasuje se po volilnih imenikih na toliko mestih, kolikor je teh imenikov, volišče pa mora biti v območju iste občine. Dan volitev, kraj, kjer se glasuje in poslopja, kjer se glasuje, objavi občinska uprava najmanj 30 dni pred dnem, določenim za volitve; v ta rok se ne štejeta dan oglasa in dan volitve. Za vsak kraj, kjer se glasuje, se sestavi volilni odbor, ki sestoji iz 3 članov in prav toliko namestnikov. V občinah, kjer se glasuje na več krajih, posluje tudi glavni volilni odbor, ki sestoji iz vseh predsednikov poedinih volišč in enega občinskega odbornika ali njegovega namestnika. Volilni odbori sklepajo z večino glasov. Ob enaki razdelitvi glasov velja, da je usvojeno to, za kar je glasoval predsednik. Predstavniki kandidatnih list imajo pravico, prisostvovati poslovanju volilnega odbora kakor tudi glavnega volilnega odbora ves čas volitev in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. V uredbi banovinskega sveta dravske banovine, izdani na osnovi pooblastila zakona o občinah dne 9. septembra 1933, je odrejeno, da postavi predsednika volilnega odbora sreski načelnik najkasneje v petih dneh pred volitvami. Predsednik je lahko tuj občan, ne sme pa biti obenem kandidat v občini, kjer predseduje volitvam. V istem roku postavi župan dva občinska odbornika za člana. Za vsakega člana se obenem postavi tudi namestnik.

Kandidatne liste.

Volitve se vršijo po kandidatnih listah, ki morajo vsebovati toliko kandidatov in namestnikov, kolikor ima občina odbornikov. Kandidatna lista vsebuje: rodbinsko in rojstno ime, poklic in stan kandidatov in namestnikov, datum in kraj izdaje in podpise predlagateljev. Lista se ozna-

či z rodbinskim in krstnim imenom nosilca liste. Kandidatna lista sme imeti svojega predstavnika ali namestnika v volilnem odboru. To se označi na kandidatni listi pod imeni kandidatov. Pri občinah, kjer se glasuje na več krajih, se določita predstavnik in namestnik lahko za vsak kraj. Kandidatno listo mora podpisati, kakor določa banovinska uredba, v občinah z do 1000 prebivalcev 20, do 4000 prebivalcev 40, čez 4000 prebivalcev 60 predlagateljev, ki pa ne smejo biti obenem kandidati. Predlagatelji kandidatne liste ter predstavniki liste in njih namestniki v volilnem odboru morajo biti vpisani v stalni volilni imenik določene občine. Vsak volilni upravičenec sme podpisati samo eno kandidatno listo. Podpis je nepreklicen, čim je bila lista predana sodišču. Kandidatna lista se preda v dveh izvornih izvodih pristojnemu sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču v potrditev neposredno ali preko predsednika občine vsaj osem dni pred volitvami. Če se je predala lista predsedniku občine, jo mora ta poslati sodišču v postopanje v 24 urah. Listo predala dva pismena predlagatelja, katerih izjave se vzamejo na zapisnik. Z izvornimi listami se preda tudi pismeni pristanek kandidatov za odbornike in namestnike in po en izvod kandidatne liste za vsako

volišče brez imena predlagateljev. Pristojno sodišče pregleda listo v 48 urah od prejema in jo potrdi, ko se uveri, da je predpisno sestavljena. Drugače jo zavrne, o čemer obvesti vlagatelje z odločbo. Od potrjene liste obdrži sodišče en izvod za svoj arhiv, enega izroči vlagateljem, liste brez imen predlagateljev pa pošlje občini, da jih preda volilnemu odboru. Odločba sodišča o zavrnitvi in potrditvi kandidatnih list je dokončna. Kandidatna lista se sme poslati sodišču tudi priporočeno po pošti. Dan oddaje na pošto se smatra kot dan predaje sodišča. Kandidatne liste, potrjene od sodišča, se ne smejo več popravljati in spreminjati, razen če od dneva, ko je lista potrjena, pa do dneva volitve kak kandidat umre ali izgubi pogoje, določene z zakonom. V takih primerih pa je sprememba dopustna samo do 3. dne pred volitvami. Tako izpremenjena lista se preda iznova sodišču v potrditev po predpisih tega zakona. Kandidatno listo, popravljeno ali spremenjeno, podpiše po določilu banovinske uredbe najmanj polovica predlagateljev, ki so podpisali prvotno listo. Od sodišča potrjene kandidatne liste objavi občina v overjenem prepisu na občinski deski najkasneje v 24 urah po prejemu potrjene kandidatne liste. Kandidatne liste ostanejo na deski do dneva volitev.

V NAŠI DRŽAVI.

Nova bana sta dobili vardarska in zetska banovina. Za bana vardarske banovine je postavljen Svetislav Paunović, dosedanji ban dunavske banovine. Za bana zetske banovine Peter Ivanišević, narodni poslanec.

Štajerski Slovenci so spregovorili! Močno slovenski tabor v Mariboru 9. avgusta je za nami. Slovensko ljudstvo je zopet glasno spregovorilo. Na veličasten način je manifestiralo za svojega voditelja dr. Antona Korošca, ki svoje ljudstvo varno vodi že 30 let. Našel je pa mariborski tabor svoje zanimanje tudi pri naših nasprotnikih, ki jih je strah, in jim ne gre v račun, da 10.000 slovenskih mož in fantov po mariborskih ulicah vzklika dr. Anton Korošcu. Tistemu dr. Korošču, ki ga je bivši protiljudski režim žalostnega spomina, imel zaprtega, kakor zločinca; da vzklika po mariborskih ulicah 10.000

štajerskih Slovencev, ki so bili od JNS režima proglašeni kot protidržavni elementi, separatisti, punktaši in ne vem kaj še vse. Oni pa, ki so vihteli bič nad poštenim slovenskim ljudstvom in ki edini so imeli vsa ta leta patriotizem v zakupu (pardon — na jeziku), so morali vse to gledati. Da si vsaj malo ohladijo svojo čemoglo jezo, morajo pač enostavno razglasiti po svojem časopisu, da je bilo na taboru zelo malo ljudi. »Jutro« in »Večernik« sta jih videla 2500—2600. Ubogi bralci teh listov komu naj sedaj verjamejo, ko jih je pa marksistična »Delavska politika« že videla več, namreč 5000, pa same stare ženske, moških in fantov ni videla. Mi smo pa videli 10.000 krepkih mož in fantov, ki so se razšli napolnjeni z novim pogumom po svojih domovih kot generali, kakor jih je v svojem lepem govoru nazval minister Jankovič, da vodijo armade poštenih in značajnih Slovencev v boj proti vsem tlačiteljem slovenskega ljudstva za zmago poštenosti v javnem življenju in dobrobit Slovencev pod vodstvom našega voditelja dr. Antona Korošca.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Franciji vlada Kominterni. Dne 5. julija je Kominterni (komunistična internacionala) imela zasedanje v Moskvi. Ob tej priliki je Dimitrov, vodja Kominterne, tako-le govoril o francoskih razmerah: »Pomoč, katero mi skazujemo vladi »Jedinega fronta« v Franciji, moramo izkoristiti za to, da pomagamo narodom, podložnim francoskemu imperializmu. Naša naloga je v tem, da prisilimo vlado »Jedinega fronta«, da popolnoma vstreže željam svojih kolonialnih narodov. Zato je treba, da se nemudoma odpokliče vrhovni komisar Sirije, Martel, generalni rezident Maroka, Pejرتون, in gubernator Alžira, Lebot in sicer za to, ker so jih imenovali nazadnjaške vlade. Vsi ti so predstavniki francoskega fašizma in imperialistične kolonizacije. Ti gospodje so ubijali, pošiljali v izgnanstvo, mučili in zapirali v ječe najboljše sinove kolonialnih dežel. Mi moramo voditi množice kolonialnih narodov brez prizanašanja proti francoskemu imperializmu in kaznovati te slugе fašizma ter osvoboditi podjarmljene narode soglasno po navodilih velikega voditelja narodov, Stalina.« Rusija ima zvezo s Francijo. Kominterni pa to zvezo rahlja, namesto da bi jo utrjevala in sicer s tem, da hujska francoske kolonije proti Franciji. Ali francoski domoljubi nimajo več nobenih oči? Kam bo to prišlo? Nek ruski list pravi: »Neke mogočne, tajne sile so sklenile pogin nacionalne Francije kot je bil svoj čas sklenjen in dosežen pogin Rusije.« Predno pa in če se bo to zgodilo, bo v Franciji zadivjala državljanska vojska kot zdaj divja v Španiji. In to je namen Kominterne. Taki so sadovi komunističnih mirovnih kongresov.

Nemirna Španija. Španija je v zadnjih stoletjih država vednih prekucij. Podobno kot zdaj je bilo l. 1835. Bila je huda državljanska vojska med don Karlom in vlado kraljice Kristine v Madridu. Ta vlada je razpustila 900 samostanov in je zaplenila njih premoženje. Samostane so rušili in menihe pobijali. Nekaterе države so bile za don Karla, druge za kraljico Kristino. Ladje teh držav so obkrožale Španijo in so vsaka za svojo stran posegale v boj. Dandanes smo bolj moderni, pa ladje nadomestujejo aeroplani. Pri tem so se pa dogajali tudi šaljivi prizori. V St. Sebastijanu je dne 5. novembra leta 1835 pri posadki igrala godba na utrdbi. Tam v bližini je bilo pa 20 karlistov. Ko so zaslišali godbo, so odložili puške in so začeli plesati. Z utrdbe so na to oddali nekaj streliv iz kanonov. Karlisti so naglo plegli na tla in so mirno ležali. Na utrdbi so mislili, da so vsi mrtvi in godba je zopet začela igrati, karlisti so pa znova vstali in plesali. To se je še parkrat ponovilo, nato je streljanje ponehalo, godba je igrala in karlisti so brez skrbi plesali.

Znatno povečanje ruske rdeče armade. Osrednji izvršilni odbor kongresa ruskih sovjetov ter sovjet. narodnih komisarjev sta sklenila in takoj odredila, da se morajo sovjetski državljani že 1. januarja potem, ko so dosegli 19 let starosti, javiti za vojaško službo. Dosedaj so pričeli Rusi služiti vojake kakor v drugih državah z 21. dopolnjenim letom. Vojni komisar je dobil nalog, da takoj pripravi pre-

hod iz dosedanjega stanja v novega na ta način, da pokliče pod orožje poldrugi letnik obvezancev, ki so stari od 19 do 21 let. Od l. 1940 dalje bo nova uredba izvedena v polnem obsegu. Z novo uredbo je izvedla Rusija delno mobilizacijo in je zvišala s poklicom dveh letnikov rdečo vojsko od dosedanjega 1 milijona na 1 milijon 750 tisoč mož, ki bodo stalno pod orožjem.

NADALJNI RAZVOJ KRVAVIH DOGODKOV V ŠPANJI.

Dogodki na severu.

Zadnjič smo beležili, da sta severna uporniška armada pod poveljstvom generala Franca, in južna, kateri poveljuje general Mola, v telefonski zvezi in so se predstražili obeh generalov že srečale. Cilj prodiranja obeh armad je prestolica Madrid, krog katere sklepajo uporniki vedno ožji obroč. Na severu je uspelo dne 11. avgusta upornikom, da so se približali obmejnima mestoma Irun in San Sebastian. V teh mestih gospodujejo vladni miličniki gradijo z največjo naglico barikaade, za katerimi hočejo sprejeti uporniške čete. Prebivalstvo morskega kopališča San Sebastian pričakuje nestrno prihoda uporniške vojske, kateri do 11. avgusta ni uspelo, da bi bila zasedla v vojaškem oziru važen ključ — mesto Badajoz. V mestu samem vlada popolna zmeda. Dne 11. avgusta je postrelila rdeča milica 200 oseb, katere so osumili, da so na tistem sodelovale z uporniki.

Španija v dveh taborih.

Položaj v Španiji je ostro opredeljen na dva tabora. Notrajni in manjši del drži v rokah madridska levičarska vlada, zunanjšega pa uporniki. Generala Mola in Franco se bližata Madridu, ki je ves v trepetu, da bi ne bil bombardiran od uporniških letal. General Franco je že nastopil pohod proti Madridu, general Mola še drži trenutno osvojene postojanke v severovzhodni Španiji in napram Kataloniji, kjer gospodari popolna anarhija ali rdeča brezpravnost. Uporniki korakajo proti Madridu v treh kolonah. Madridska vlada se v tako obupnem položaju ne bo mogla dalje časa držati. Na nobeden način ne bo več mogla prebiti železnega obroča, ki se vedno bolj stiska okrog glavnega mesta.

Nekaj grozot rdečih miličnikov.

Čim dalje traja španska državljanska vojna, tem bolj krvava in grozna postaja. Na obeh straneh pobijajo celo ranjene. Iz mesta Gijon so po opisu oficirja francoske križarke »Triomphe« vzeli 2500 talcev. Ko se je pripravljala španska uporniška bojna ladja »Almirante Cervera«, da bi mesto obstreljevala, so grozili rdeči miličniki, da bodo postrelili vseh 2500 talcev. Križarka je, ne meneč se za grožnjo, spremenila mesto z granatami v razvaline in nikdo do danes ne ve, kaj se je zgodilo s talci.

Najbolj žalosten je položaj v mestu Barcelona, kjer vlada in gospodari rdeča brezpravnost. Tujci, ki prihajajo iz Katalonije, pripovedujejo, da odvažajo dneвно iz Barcelone na vozovih za v mlin na stotine mrličev, katere zunaj mesta sežigajo. Kdor je le količkaj osumljen, ga

rdeča druhal takoj ustrelji. Vlada je napram anarhistom v Barceloni brez vsake moči. Največ umorov se zgodi iz osebnega maščevanja.

Najbolj nezaslišanih grozot so pa deležni od strani rdečih vojakov duhovniki in redovne družine, katere iztreblja druhal po načrtih boljševiških agentov iz Rusije. V treh tednih državljanske vojne je bilo porušenih 400 cerkev, 1320 duhovnikov in članov redovnih družin pa ustreljenih in sicer do smrti mučenih na grozne načine. Ponekod so komunisti zaprli redovnice v samostane. poslopje so strogo zastražili, da ni mogel nikdo pobegniti in nato so samostane zažgali in so redovnice umirale v nepopisnih mukah vpričo smejočih se podivjancev. Po navedbah vlade v Madridu znaša bilanca pokoljev na Španskem na obeh straneh najmanj 50.000 smrtnih žrtev. Očividci pripovedujejo, da grozovitosti, kakor so jih zmogli rdeči miličniki na Španskem, ni mogoče opisati, ker si jih izmišlja in izvaja najbolj podivjana domišljija.

General Franco proti Judom.

General Franco je naložil v upornih pokrajinah Judom posebne davke, katere zmagujejo sicer bogati židje le na ta način, da jemljejo iz bank posojila. General Franco upravičeno sovraži Jude, ki so po pretežni večini v taboru vladnih rdečkarjev in so poleg komunističnih hujskačev največ zakrivili, da je dobila na Španskem levica v roke vladno oblast.

49 vagonov vojnega materiala iz Rusije zaplenjenih.

Iz belgijske prestolice javljajo z dne 11. avgusta, da je zaplenila policija po nalogu belgijske vlade v mestu Antwerpen 49 vagonov orožja in streliva. Ta vojni material je bil natovorjen v Amsterdamu na za v Brazilijo določeni parnik. V resnici bi ga naj bila odpeljala ladja v špansko najbolj rdečo mesto Barcelona. Kupec je bil znani španski komunist; plačala je ta vojni material komunistična podružnica v Parizu.

Badajoz padel.

Dne 14. avgusta zvečer so zavzele uporniške čete za nadaljnje vojaško prodiranje upornikov važno mesto Badajoz ob portugalski meji. Število prebivalstva Badajoz se je v hudih bojih zmanjšalo za 15.000 oseb, ki so padle v bitki ali pa so zbežale preko meje.

Cirilova knjigarna v Mariboru priporoča novosti: Zahret: Sveti zakon, vrelec življenja, broš. 20 Din. — Ahčin: Boljševiška mladina: 3 Din. — Friderik Ozanam, broš. 6 Din. — P. Daniel Considine D. J.: Veselite se, broš. 5 Din, vez. 10 Din. — Nebeške rože, VII. Daruj se Bogu, broš. 20 Din. — Remec: Sv. maša, 16 Din. — P. Mavricij Teraš: Za samostanskimi zidovi, broš. 15 Din, vez. 21 Din. — Naš kruh, evharist. Izpoved inteligence, broš. 12 Din. — Moja pot je varna, vez. 18 Din. — I. slovenski izseljeniški kongres v Ljubljani dne 1. julija 1935, vez. 15 Din. — Brumen: Blaže in Nežica, kulturno-pedagoški pomen Slomškovskega dela, broš. 24 Din. — Pleško-Prašnikar: Prehrana, kuhanje, broš. 4 Din. — Ljudska kuharica, najnovejša in praktična zbirka dobrih navodil za kuhinjo in dom, broš. 8 Din.